

INTRESSANTA FYND AV SKALBAGGAR

av
JOHNNY LINDQVIST

Först en rättelse från min förra artikel i Aromia nr 1-92. *Reesa vespulae* är angiven som införd i 1986 (inte 1960) års skalbaggs-katalog.

Nu till det gångna årets fynd. Många tack till Bertil Andrén och Bengt Carlsson som inkommit med mycket intressanta rapporter, däribland många landskapsfynd. Några uppgifter är lite ålderstigna, men kanske just därför intressanta.

Tack också till Stig Lundberg för kontrollbestämning av vissa arter.

Namnförkortningar:

BA = Bertil Andrén

BC = Bengt Carlsson

JL = Johnny Lindqvist

***Stomis pumicatus* Panz.**

Övervintrande under bark på en liggande ekstock, tog jag ett ex av denna mindre vanliga carabid. Arten är kulturgynnad och anträffas ofta i parker och trädgårdar.

Vg. Rya skog 01.11.1992 (JL)

***Agonum quadripunctatum* DeG.**

Ny för Boh. Det är anmärkningsvärt att arten tidigare ej är tagen i Bohuslän, då den är utbredd i hela landet. I de tre landskap som återstår att "fylla ut", Dls., Hrl., T. Lpm., bör det (möjligen med undantag för T. Lpm.) inte vara några större problem att hitta arten efter skogsbränder. Jag sållade tre ex vid basen av grov bränd tall. Brandområdet vid

Torreby omtalas i Aromia nr.3.1992. Då jag för närvarande inventerar området planerar jag att längre fram göra en sammanställning över alla skalbaggar funna här.

Boh. Torreby. 22.11.1992 (JL)

Bidessus grossepunctatus

Vorgringer

Ny för Boh. Ett tiotal ex. av arten togs i *Sphagnum*-gungflyt kring L. Nornäbban i Svartedalen. *B. grossepunctatus* var tillsammans med *Ilybius aenescens* Th. den vanligaste dykarskalbaggen i gölen och förekom alldeles i utkanten av vitmossan.

B. grossepunctatus upptäcktes först 1977 av Lars Huggert och Anders Nilsson i Sverige. Den hade dock håvats åtskilliga gånger tidigare men då tagits för *B. unistriatus* Schrk.

Ny även för Nrk. Arten togs där i stort antal i *Sphagnum*-gungflyt till flera små gölar i västra delen av Skagershultsmossen, en av mellansveriges största högmossar. pH var i dessa gölar mycket högre än i L. Nornäbban och bl.a. togs även *Hygrotus decoratus* Gyll.

B. grossepunctatus förekommer mycket lokalt över så gott som hela Sverige. I Danmark blir arten allt sällsyntare (Mogens Holmen, muntl.).

Boh. Romelanda. 17.09.1992. (BA)

Nrk. Skagershult. 29.07.92.

(BC, BA)

Hydroporus gyllenhalii Schiödt
Arten, som är ny för Dsl., togs i den med starr nästan igenväxta "offerdammen" vid gravfältet Bergs kullar söder om Mellerud.

Dsl. Erikstad. 19.11.1992. (BA)

Hydroporus neglectus Schaum.

I ovan nämnda "offerdamm" fanns också flera ex. av denna art. Klefbeck & Sjöberg har tagit med arten för Dalsland i 1960 års skalbaggs-katalog, men beläggex. har inte kunnat återfinnas (Nilsson & Persson 1989).

Dsl. Erikstad. 19.11.1992. (BA)

Oreodytes alpinus Paykull

Ett par ex. togs i Klarälven vid Stöllet på fast, nästan vegetationslös botten. Arten har vid Stöllet sin sydligaste kända förekomst i landet.

Vrm. N. Ny. 04.08.1992. (BC, BA)

Oreodytes sanmarki

C.R.Sahlberg

Ny för Vrm. Tillsammans med *O. alpinus* togs också, i antal, *O. sanmarki*. Ture Palm och Carl H. Lindroth, som hävade längs Klarälven 1933, fann aldrig arten, som har en ganska märklig utbredning i Sverige. Måhända förekommer de båda *Oreodytes*-arterna ännu längre söderut längs Klarälven - kanske ända ner till Karlstad.

Vrm. N. Ny. 04.08.1992. (BC, BA)

Agabus striolatus Gyllenhal

Ett ex. av arten togs i ett dike med bl.a. starr och bredkaveldun på "tegelbruksområdet" norr Nabbensberg. I Sverige är utbredningen i stora drag östlig. Arten hör till de vattenskalbaggar, som också kan håvas "mitt i vintern".

Vg. Vänersborg. 12.10.1992. (BA)

Hydaticis seminiger DeG.

En medelstor dykare som jag tagit då den flög intill en mindre vattensamling. Den föredrar stillastående vatten i skogsmark.

Vg. Bergsjön. 11.04.1992. (JL)

Dytiscus latissimus L.

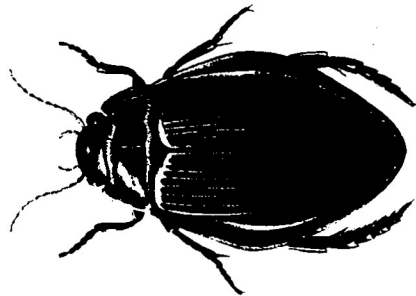
D. latissimus är mycket sporadisk i sin förekomst, samt befinner sig vanligtvis på ganska djupt vatten. Detta gör den svår att upptäcka. Fynden nedan är något äldre, och Bengt Carlsson har, tillsammans med Bertil Andrén, håvat förgäves under senare år.

B. Carlsson (Karantänsgr. 2, Kungälv) tar tacksamt emot uppgifter om *latissimus* förekomst i Bohuslän. Arten är ju så speciell med sina breda täckvingar, att den ej kan förväxlas med någon annan art.

Boh. Rödbo, 1952. 1 hona i liten damm på Ellesbo gård. (Torkel Hagström Opuscula Entomologica 1962)

Boh. Ytterby, 29.03.1968. Valbergsdammen, 1 hona i större damm med säv i mitten. (BC)

Boh. Lycke. 16.04.1976. Tofta gård, flera honor i liten växtrik damm. (BC)

Neobisnius villosulus Steph.

Ny för Vg. På samma vegetationsrika, leriga strandparti som jag tidigare på året funnit *Ischnopoda constricta*, fann jag ett ex av *N. villosulus*. Då arten liksom *I. constricta* stundom uppträder i stort antal, gjordes ett återbesök. Vid vattenbegjutning av leran togs ytterligare ett ex.

Skalbaggen svärmar på försommaren och kan då möjligen hittas i större mängd. Den är täml. sällsynt i övriga delar av landet.

Vg. Lärjeån, Linnarhult.
20.09.1992, 26.09.1992. (JL)

***Gyrophypnus fracticornis* Müll.**

Ny för Boh. Ett ex togs på Hönö flygande vid havsstranden i mycket soligt och varmt väder. Vid ett återbesök några dagar senare, genomsöktes vad jag misstänkte var artens uppehållsplats, nämligen tångbäddarna vid stranden, varvid ytterligare ett ex togs. Arten är i Catalogus 1986 felaktigt synonymiserad med *G. ater* Steph. (S.Lundberg per brev). *G. ater* är ej tagen i Boh.

Boh. Hönö. 17.05.1992,
23.05.1992. (JL)

***Phloeonomus monilicornis* Gyll.**

Denna kortvinge lever under bark på av barkborrar angripna löv eller barrträd. Jag fann den under bränd tallbark, som tidigare varit angripen av *Ips laricis* Fabr.

Vg. Bergsjön. 15.03.1992. (JL)

***Phloeonomus lapponicus* Zett.**

Ny för Boh. Lik föregående, men mindre och annorlunda punkterad. Den har ett likartat levnadssätt, dock huvudsakligen en barrträds-art. Jag sällade arten vid grov, bränd tallrot.

Boh. Torreby. 22.11.1992. (JL)

***Anotylus clavatus* Strand**

En tidigare starkt förbisedd art. Fram till 1960 endast funnen i ett ex. i sydnorge. Numera tagen i många svenska landskap. Mitt ex. har jag håvat i solnedgången vid beteshage.

Vg. Lärjeån, Linnarhult.
14.05.1992 (JL)

***Phloeodroma concolor* Kr.**

Ny för Boh. Mindre allmän under bark på brända lövträd, eller mera sällan barrträd. Ofta i sällskap med *Phloeopora testacea* Mannh. som jag fann på samma lokal. Sällad vid grov bränd tallrot.

Boh. Torreby. 22.11.1992. (JL)

***Ischnopoda constricta* Er.**

En karaktäristisk kortvinge, som sällsynt, men ibland i mängd kan förekomma på leriga stränder. Jag fann den i stort antal på vegetationsrik, slammig åstrand.

Vg. Lärjeån, Linnarhult.
03.05.1992. (JL)

***Liogluta pagana* Er.**

Ett ex. under plastbit med musgångar på fuktig gräsmark. Arten som tidigare fördes till släktet *Athe-ta*, är relativt stor. Den är sällsynt, men kan ibland förekomma i större antal speciellt på senhösten i svamp, kompost, lövförna mm.

Vg. Bergsjön. 18.10.1992. (JL)

***Stenus nitidiusculus* Steph.**

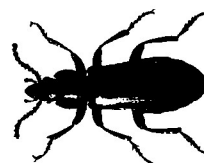
Bland löv alldeles vid vattenlinjen av en skogsbäck, tog jag ett ex. av denna ej så vanliga *Stenus*. Vid ett återbesök 15.05.92 sökte jag igenom den fuktiga mossan vid bäcken och fann ytterligare två ex. Lokalen är mycket typisk för arten.

Vg. Jonsered. Bokedalen.
20.04.1992. (JL)

***Pytho depressus* L.**

Ny för Boh. Flera ex. i en högstubbe av fur.

Boh. Romelanda. Aleklätten.
20.04.1973. (BC)

***Cryptocephalus coryli* L.**

Ny för Boh. Ett ex. på björk.

Boh. Kungälv. Fontin. 17.06.1973.
(BC)

***Lixus iridis* Oliv.**

Ny för Boh. Flera ex på en skyddad

sankäng. Vårdväxt var hundkåx.

Boh. Säve. Askekärret.
03.06.1984. (BC)

Ytterligare ett ex. av arten är
slaghåvad på ängsmark.

Vg. Torslanda. Hällsvik.
04.06.1992. leg. Michael Söderlund.

Chlorophorus varius påträffad i Falköping!

Natten till den 4 juni 1992 väcktes jag av min moder, som sade att det fanns ett konstigt djur i badrummet och att jag borde ta en titt innan hon kastade ut det. Lite yrva-
ket gick jag dit. Det lilla krypet försökte ihärdigt gömma sig i badrumsmattan.

Jag hade tidigare sett arten på bild och kunde därför direkt konstatera att det rörde sig om *Chlorophorus varius*. Dess färgteckning är mycket typisk, "spegelvänd" mot den allmänna *Clytus arietis*. (Djuret granskades senare vid Naturhistoriska museet i Göteborg, där arten finns i huvudsamlingen och bestämningen kunde bekräftas. Red. anm.)

Enligt Lyneborg - Coulianos (Skalbaggar i färg) har arten varken setts i Skandinavien eller Nordtyskland med säkerhet tidigare. En fynduppgift från Kinnekulle 1866 finns, men har betvivlats. I den tämligen nya Cerambycid-delen av Fauna Entomologica Scandinavica har man inte brytt sig om att ta med arten.

Larven till *Chlorophorus varius* är mycket värmekrävande och lever på bl a valnöt, lönn, alm och al.

Själv tror jag att det här exemplaret kommit med varma vindar från Ukraina, som är något av ett kärnområde för arten. Det blåste från sydost då fyndet gjordes. Dock bör nämnas att avståndet mellan Kinnekulle och mitt hem i Falköping, på slutningen mot Mösseberg, bara är några mil.

Johan Dahlström

Forsgatan 10
521 30 Falköping
0515 - 80460

